

Η Καλή Θέληση στις Παγκόσμιες Υποθέσεις

Ενημερωτικό Δελτίο
Παγκόσμιας Καλής
Θέλησης

Τεύχος 1
2026

Η Πνευματική Διάσταση του Έθνους

Αυτό το τεύχος του Ενημερωτικού Δελτίου διερευνά την ιδέα ότι τα έθνη είναι ζωντανές ψυχολογικές και πνευματικές οντότητες και ότι όλα έχουν τη δική τους ψυχή. Αυτή η ανώτερη διάσταση της συλλογικής ψυχής περιέχει μια μείξη ποιότητων που διαμορφώνουν ένα απόθεμα ενεργειών προορισμένων να διαλάμψουν μέσα από τη ζωή ενός έθνους, καθώς διανύει τη δική του πορεία προς την τελική ολοκλήρωση και πληρότητα. Το μείγμα ποιότητων για κάθε εθνική ψυχή είναι διακριτό και ιδιαίτερο.

Η είσοδος της ανθρωπότητας σε ένα νέο επίπεδο διεθνούς ολοκλήρωσης εξαρτάται από την ολοκλήρωση που συντελείται εναρμονισμένα μέσα σε κάθε έθνος. Ένας πιο ολοκληρωμένος και ενοποιημένος κόσμος θα είναι αναμφίβολα ένας κόσμος με σχεδόν άπειρη ποικιλομορφία, καθώς κάθε έθνος αντλεί όλο και περισσότερο από την ψυχή του για να καταστεί ο αυτούσιος και ενοποιημένος εαυτός του.

Όπως δείχνουν τα άρθρα που ακολουθούν, οι άνθρωποι καλής θέλησης προσφέρουν μια χρήσιμη υπηρεσία εκπαιδευοντας τον εαυτό τους να αναζητούν και να παρατηρούν τις ποιότητες της ψυχής του έθνους τους, σημειώνοντας τον τρόπο της έκφρασής τους στα παραχώδη γεγονότα της τρέχουσας περιόδου. Η διάκριση οξύνεται καθώς αυτό το έργο της παρατήρησης ευθυγραμμίζεται συνειδητά με την ψυχή του παρατηρητή.

- Τα Έθνη ως Ζώντες Ψυχολογικοί Οργανισμοί
- Μια Ζωντανή Παρουσία στην Καρδιά του Έθνους
- Στοχασμοί πάνω στην Εθνική Ψυχή
Kimberley Riley

Τα Έθνη ως Ζώντες Ψυχολογικοί Οργανισμοί

Το 1958, ο Καρλ Γιουνγκ έγραψε ότι, παρά το γεγονός ότι διαθέτει «βαθιά γνώση του σύγχρονου ανθρώπου στο εθνικό του υπόβαθρο», δεν μπορούσε να «βρει το θάρρος» να αντιμετωπίσει το πιο «δύσκολο» ψυχολογικό πρόβλημα: το ζήτημα της εθνικής ψυχής. Ήταν «δύσκολο», υποστήριξε ο Γιουνγκ, επειδή για να προτείνει ακόμη και τις πιο στοιχειώδεις αρχές για μια ψυχολογία των εθνών θα χρειαζόταν να απαλλαγεί από τις «εθνικές προκαταλήψεις», που κατά την άποψή του «προκαλούν σχεδόν ανυπερέβλητες δυσκολίες στον ορθολογικό νου».¹

Σχεδόν εβδομήντα χρόνια αργότερα, το πρόβλημα της εθνικής ψυχολογίας παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητο και ως εκ τούτου εκτεθειμένο σε μια απλοϊκή διχοτομία. Αφενός, ο εθνικός χαρακτήρας συχνά περιορίζεται σε διαδομένα κλισέ, τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως για να τονίσουν τις διαφορές και τις διαίρεσεις. Αφετέρου, εξιδανικεύεται σε μια ασαφή ρητορική, που έρχεται στο προσκήνιο κυρίως σε στιγμές κρίσης ή συλλογικής κινητοποίησης. Αυτή η τελευταία τάση μπορεί να εξηγήσει γιατί η δημόσια φαντασία διεγείρεται όταν ένας ηγέτης μιλάει για την «ψυχή ενός έθνους», όπως έκανε ο πρώην πρόεδρος Τζο Μπάιντεν όταν απευθύνθηκε στους Αμερικανούς από τον «ιερό χώρο» του Independence Hall.²

Ακόμα και αν ένας στοχαστής του βελγικού του Γιουνγκ ένωσε αδυναμία να αντιμετωπίσει αυτό το ζήτημα, η επείγουσα ανάγκη της εποχής μας μας υποχρεώνει να το κάνουμε συλλογικά, προχωρώντας πέρα από την παραπάνω διχοτομία προς βαθύτερο στοχασμό και ουσιαστική δράση. Γιατί το μέλλον των εθνών – και

κατά συνέπεια της ανθρωπότητας – μπορεί να μην εξαρτάται αποκλειστικά από την οικονομική ανάπτυξη, τις ειρηνικές δι-εθνείς σχέσεις ή τη βιωσιμότητα. Μπορεί να εξαρτάται επίσης από την ικανότητά μας να στοχαστούμε βαθιά την εθνική ψυχή μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της ανθρώπινης εξέλιξης.

Για να συνεχίσουμε αυτή τη συλλογιστική, μπορούμε να επιστρέψουμε στον Γιουνγκ και σε δύο συγχρόνους του— τον Ρομπέρτο Ασαςζόλι και τον Αβραάμ Μάσλοου—αντλώντας επιπρόσθετα από τις Διδασκαλίες της Προαιώνιας Σοφίας, όπως διατυπώθηκαν από την Αλίκη Μπέιλι, και να προτείνουμε μια υπόθεση εργασίας: ότι ένα έθνος δεν είναι απλώς ένα νομικό πλαίσιο ή μια γεωγραφική οντότητα, αλλά ένας ζωντανός ψυχολογικός οργανισμός. Ως εκ τούτου, διαθέτει μια προσωπικότητα, που εκφράζεται μέσα από την κουλτούρα, τα ήθη και έθιμα, τους θεσμούς και τη συμπεριφορά· και μια *Ψυχή*, ένα απόθεμα πνευματικών ποιότητων που καθίστανται πηγή έμπνευσης για ιδρυτικούς μύθους, κοινές αφηγήσεις και συλλογικές προσδοκίες.

Η Ψυχή περιέχει λανθάνουσες δυνατότητες καθώς και την ικανότητα ανάπτυξης, μετασχηματισμού και αυτοπραγμάτωσης. Η λειτουργία της προσωπικότητας είναι να χρησιμεύσει ως όχημα μέσω του οποίου αυτό το δυναμικό εκφράζεται στον υλικό κόσμο. Όπως ένα άτομο, έτσι και ένα έθνος βρίσκεται σε μια συνεχή πορεία προς την αυτοπραγμάτωση, σε μια διαρκή διαδικασία με στόχο την έκφραση του δυναμικού της Ψυχής μέσω της προσωπικότητας.

Αν αυτή η διαδικασία είναι δύσκολη για ένα άτομο, είναι απείρως πιο περίπλοκη για ένα έθνος. Απαιτεί, πρώτον, μια φάση ολοκλήρωσης της προσωπικότητας· την αναγνώριση και τον συντονισμό των δυνατοτήτων και των στρεβλώσεων, καθώς και των συνειδητών και ασυνειδητών δυνάμεων, έτσι ώστε να αναδυθεί μια συνεκτική συλλογική αίσθηση ταυτότητας. Αυτό θα ακολουθείται από την ολοκλήρωση Ψυχής -προσωπικότητας, στην οποία μια καθοδη-

γητική δύναμη θα αναδιαμορφώνει σταδιακά τον φορέα μέχρι να είναι σε θέση να εκφράσει τις ποιότητες της ψυχής.

Ο Ασαςζόλι έθεσε ένα πρακτικό πλαίσιο για αυτή τη διπλή διαδικασία υπό την έννοια της *Ψυχολογίας*. Αν και αυτή επικεντρώνεται κυρίως στην ατομική ανάπτυξη, ο Ασαςζόλι συνέστησε ρητά ότι θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε ομάδες και έθνη. Μια *Ψυχολογία των εθνών* θα συνεπαγόταν τη συνειδητή σύνδεση διαφορετικών κοινοτήτων, θεσμών και κοινωνικών δυνάμεων, ώστε να μπορούν να εργαστούν αρμονικά προς την κατεύθυνση της σύνθεσης. Αυτό δεν συνεπάγεται ομοιομορφία ή τυποποίηση, αλλά ενότητα στην ποικιλομορφία — μια έκφραση της βαθύτερης ενότητας που υπόκειται της ανθρώπινης ζωής.

Ένας τέτοιος μετασχηματισμός προϋποθέτει το κατάλληλο συλλογικό περιβάλλον και εδώ είναι που η έννοια της *ευψυχίας* του Μάσλοου αποκτά σημασία. Προερχόμενη από τις ελληνικές λέξεις «ευ» (καλός) και «ψυχή» (ψυχή ή νους) και αντανάκλωντας εσκεμμένα την έννοια της *ουτοπίας*, η *ευψυχία* (eupsychia) αναφέρεται σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που επιτρέπει στα άτομα να εκφράζουν έμφυτες αξίες όπως η αλήθεια, η καλοσύνη και η ομορφιά. Η *ευψυχία* περιγράφει τις κοινωνικές συνθήκες που επιτρέπουν την ανάπτυξη του δυναμικού της Ψυχής, σε μια ατμόσφαιρα που ευνοεί την ψυχολογική, πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη.³ Ακόμα πιο σημαντικό, αναφέρεται σε μια κοινωνία που ενθαρρύνει ένα υψηλό επίπεδο «συνέργειας»⁴ μεταξύ των συστατικών της μερών, καθιστώντας την ουσιαστικά έναν ενεργό παράγοντα στη διαδικασία της ολοκλήρωσης.

Σύμφωνα με την παραπάνω υπόθεση, τα στάδια ολοκλήρωσης της εθνικής προσωπικότητας μπορούν να περιγραφούν ως εξής.

3. Maslow, A. "Eupsychia. The Good Society". *Journal of Humanistic Psychology* 1,2 (1961) p. 6.
4. Maslow, A. *The farther reaches of human nature*. London: Penguin, 1971. p. 213.

1. *Εμβρυακό στάδιο*. Ο πληθυσμός διέπεται σε μεγάλο βαθμό από μαζική συνείδηση και ένστικτο αγέλης. Τα άτομα αναζητούν προστασία μέσω μιας ομαδικής ένταξης, αλλά πραγματική ολοκλήρωση μεταξύ ομάδων δεν υπάρχει. Η θρησκεία μπορεί να προσφέρει περιορισμένη συνοχή σε ορισμένα επίπεδα, ωστόσο η χώρα δεν μπορεί ακόμη να θεωρηθεί έθνος με την πλήρη ψυχολογική έννοια του όρου.

2. *Κίνηση προς την ολοκλήρωση*. Ομάδες φωτισμένων στοχαστών αρχίζουν να εμφανίζονται και να επηρεάζουν τον ευρύτερο πληθυσμό. Η ατομική σκέψη ενθαρρύνεται, αν και παραμένει σε μεγάλο βαθμό συναισθηματική και όχι στοχαστική. Η παρόρμηση προς την ενότητα τροφοδοτείται κυρίως από τον πατριωτισμό.

3. *Ολοκλήρωση της προσωπικότητας*. Διάφορες ομάδες και κοινότητες αρχίζουν να συντονίζονται γύρω από μια κοινή αίσθηση ταυτότητας. Τα εθνικά σύνορα και οι θεσμοί ενισχύονται και ένας επαρκής αριθμός ατόμων αναπτύσσει αυτοσυνείδηση, εκφράζοντας τα χαρακτηριστικά της συλλογικής προσωπικότητας· χαρακτηριστικά που μπορεί να είναι διευρυμένα ή περιορισμένα. Το έθνος κατοχυρώνει τον εαυτό του διεθνώς, μέσω επέκτασης, ανταγωνισμού ή εμπορίου. Η επιτυχία και η υπερηφάνεια συχνά οδηγούν σε αλαζονεία, η οποία ενισχύεται από την προπαγάνδα.

Καθώς εξελίσσεται αυτό το στάδιο, φτάνουμε σε ένα σημείο όπου η ροή της ▶

1. C.G. Jung *Letters*. Vol. 2, 1951-1961. Gerhard Adler et. al. eds. London: Routledge, 1976. pp. 430-433.

2. <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/september-1-2022-remarks-continued-battle-soul-nation>.

ολοκλήρωσης αντιμετωπίζει αντίσταση και η ακαμψία επικρατεί, δίνοντας τη θέση της σε μια διαδικασία *κρυστάλλωσης*. Οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές κρίσεις συσσωρεύονται, υπονομεύοντας την εμπιστοσύνη στους θεσμούς. Η συνεργασία φθίνει, ο ατομικισμός κυριαρχεί και το ιδεώδες του πολίτη χάνει το νόημά του. Εις απάντηση, τμήματα του πληθυσμού επιχειρούν την αναβίωση εκείνου που εξιδανικεύεται ως «ανδρότερο» μορφή του παρελθόντος. Ο πατριωτισμός εκφυλίζεται σε ακραίο εθνικισμό, ο οποίος χαρακτηρίζεται από μια άκαμπτη ταυτότητα και την μετατροπή των αλλοδαπών ή των μειονοτήτων σε εξιλαστήρια θύματα.

Στο ατομικό επίπεδο, αυτό το σημείο σχετίζεται με την υπαρξιακή κρίση που ενδεχομένως προηγείται της πνευματικής αφύπνισης. Η φιλοδοξία χάνει το νόημά της, η επιθυμία εξασθενεί και αναφέεται ένα εσωτερικό κενό. Η κρίση οδηγεί το άτομο προς τα μέσα – μια στροφή που μπορεί να γίνει κατανοητή ως επίκληση των ενεργειών της Ψυχής, είτε συνειδητά είτε ασυνείδητα. Εάν η κρίση επιλυθεί, το φως της Ψυχής ανατέλλει σταδιακά μέσα μας, αποκαλύπτοντας τα επόμενα βήματα της διαδικασίας.

Η ίδια δυναμική ισχύει στο εθνικό επίπεδο. Σήμερα, πολλές χώρες φαίνεται να βρίσκονται στο στάδιο της κρυστάλλωσης, το οποίο, χωρίς ένα καθοδηγητικό πνευματικό όραμα, μπορεί να οδηγήσει σε ενδογενή κατάρρευση. Όταν ωστόσο οι πολίτες ανταποκριθούν σε ένα κοινό ιδεώδες εμπνευσμένο από την Ψυχή του έθνους, μπορεί να εμφανιστεί η μετάβαση προς το επόμενο στάδιο.

4. *Ευθυγράμμιση και επαφή με την Ψυχή*. Καθοδηγούμενο από φωτισμένους πολίτες που διατυπώνουν ένα πειστικό ιδανικό, το έθνος δεσμεύεται συνειδητά να το υιοθετήσει.

Αυτά τα στάδια δεν εξελίσσονται ομοιόμορφα. Μέσα σε κάθε έθνος, τα άτομα και οι ομάδες υπάρχουν σε διαφορετικά επίπεδα συνείδησης. Ενώ κάποια άτομα

παραμένουν προσκολλημένα σε προηγούμενα στάδια και αντιστέκονται στην αλλαγή, άλλα προετοιμάζονται για την ευθυγράμμιση με την Ψυχή.

Όσοι οραματίζονται αλλά και εργάζονται για το τέταρτο στάδιο είναι εκείνοι που ο Ασατζόλι αποκαλούσε «η ομάδα των βέλτιστων πολιτών»⁵· άτομα που υπηρετούν συνειδητά το έθνος τους, αντιστεκόμενοι στην αδράνεια, τον κατακερματισμό και τη νοσταλγική παλινδρόμηση. Μοιάζουν αρκετά με αυτό που η Μπέιλη ονόμαζε «ο Νέος Όμιλος των Παγκόσμιων Υπηρετών» — άνδρες και γυναίκες που τους κινητοποιεί μια διαισθητική αναγνώριση του κοινού πεπρωμένου της ανθρωπότητας.

Πώς μπορούν να συμβάλουν σε αυτά τα καθήκοντα όσοι αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως μέλη αυτού του ομίλου; Το πρώτο εμπόδιο που εντόπισε ο Γιουνγκ είναι οι εθνικές προκαταλήψεις. Ακόμη κι αν είναι αδιόρατες ή ασυνείδητες, παραμορφώνουν την αντίληψη και περιορίζουν την περιεκτική σκέψη. Ωστόσο, οι προκαταλήψεις είναι μόνο ένα επιφανειακό σύμπτωμα. Κάτω από αυτές κρύβεται ο φόβος – ο φόβος της απώλειας, της αλλαγής, του άγνωστου και, εντέλει, της διάλυσης της ταυτότητας.

Αυτός ο φόβος δεν είναι παρά ένα σύμπτωμα ενός ακόμη βαθύτερου προβλήματος: της *προσκόλλησής μας στην πλάνη του χωριστού και διαφορετικού και της αντίστασής μας στην πραγματικότητα της ζωής ως διαρκούς διαδικασίας*. Προσκολλόμαστε στην πλάνη των καθορισμένων ταυτοτήτων και των αμετάβλητων αφηγήσεων, παρά το γεγονός ότι η ίδια η ζωή χαρακτηρίζεται από διαρκή εξέλιξη και μετασχηματισμό. Προβαλλόμενη συλλογικά, αυτή η αντίσταση μετατρέπεται σε μια ισχυρή δύναμη που διαμορφώνει την ανθρώπινη ιστορία, τροφοδοτώντας την πλάνη ότι είναι δυνατή η επι-

5. Quoted by Uta Gabbay in *Awaken the Will to Love: A Guide to Personal and Collective Transformation through Meditation and Psychosynthesis*. Independently published, 2018. p.78.

στροφή σε προηγούμενα στάδια ανάπτυξης.

Βασικό καθήκον της «ομάδας των βέλτιστων πολιτών» είναι, επομένως, να βοηθήσει να μετατοπιστεί ο συλλογικός προσανατολισμός, από το φόβο στην εμπιστοσύνη, από την εμμονή στη δημιουργική συλλογιστική και από τον αποκλεισμό στη σύνθεση. Αυτό επιβάλλει την αντικατάσταση της εθνικής υπερηφάνειας με μια ταπεινοφροσύνη, βασισμένη στην αυτογνωσία, την αναγνώριση των δυνατοτήτων και των περιορισμών ενός έθνους, την επιβεβαίωση της αξίας των άλλων πολιτισμών και την αναγνώριση της αλληλεξάρτησης. Με αυτόν τον τρόπο, η ομάδα αυτή θα συμμετέχει ενεργά στην επούλωση των ψυχολογικών, ηθικών και πολιτισμικών τραυμάτων που εμποδίζουν την εθνική πρόοδο.

Σε μια παράλληλη προσπάθεια, η ομάδα αυτή μπορεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο, καθοδηγώντας την κοινωνία μέσω υγιούς προβληματισμού σε όλους τους τομείς και γύρω από ένα θεμελιώδες ερώτημα: *Τι μπορεί να προσφέρει αυτό το έθνος στον κόσμο από άποψη πνευματικών αξιών*; Αυτό το ερώτημα μετατοπίζει την προσοχή από τον ανταγωνισμό στη συνεισφορά και από την αυτοεπιβεβαίωση στην υπηρεσία. Καλεί κάθε έθνος να προσδιορίσει τις αξίες που είναι σε μοναδική θέση να ενσωματώσει, όποιες και αν είναι αυτές. Βοηθά επίσης το έθνος να διατυπώσει ένα όραμα του μέλλοντος του και να αναπτύξει ένα *Ιδανικό Μοντέλο* βασισμένο στις πνευματικές ποιότητες της ψυχής του – ένα μοντέλο που χρησιμεύει ως επίκληση αυτών των ποιτήτων όσο και οδικός χάρτης για την ενσωμάτωσή τους.

Καθώς ηγούνται της διαδικασίας της εθνικής ολοκλήρωσης Ψυχής-προσωπικότητας, τα μέλη της «ομάδας των βέλτιστων πολιτών» προετοιμάζουν το έδαφος για το επόμενο εξελικτικό βήμα: της *ολοκλήρωσης ως Μία Ενιαία Ανθρωπότητα*. Η εθνική αυτοπραγμάτωση δεν κορυφώνεται συνεπώς με την υπεροχή

ή την απομόνωση, αλλά με τη συνειδητή συμμετοχή στην κοινή εξέλιξη της ανθρωπότητας.

Μια Ζωντανή Παρουσία στην Καρδιά του Έθνους

Παρόλο που η ιδέα της ψυχής σαν πραγματικής ζωντανής παρουσίας στην καρδιά ενός έθνους έχει αρχαίες ρίζες, έχει απωλέσει σε μεγάλο βαθμό την απήχησή της μεταξύ ιστορικών και σχολιαστών. Ωστόσο, παραμένει ζωντανή σε αρκετές εξελικτικές προσεγγίσεις της πνευματικότητας στην «δεύτερη αξονική εποχή»¹.

Από το 1875 περίπου, όταν η Ε.Π. Μπλαβάτσκι ίδρυσε τη Θεοσοφική Εταιρεία, μέχρι την περίοδο των δύο παγκοσμίων πολέμων του εικοστού αιώνα, μια γενιά στοχαστών από όλες τις μεγάλες θρησκείες ανέπτυξαν νέες, οικουμενικές κατανοήσεις των αρχαίων διδασκαλιών όσον αφορά τη σχέση μεταξύ του κόσμου της ανθρώπινης εμπειρίας και του ιερού. Αντλώντας από αυτό που τότε αποτελούσε μια νεοφυή, πρωτο-αναδυόμενη αίσθηση αλληλεξάρτησης και ολότητας, η ανθρωπότητα θεωρήθηκε ότι βρισκόταν σε ένα δύσκολο, μυητικού τύπου, εξελικτικό μονοπάτι προς ένα εντελώς νέο επίπεδο ολοκλήρωσης. Ως μέρος αυτής της αφύπνισης, τα πνευματικά πυρά της αγάπης και της σοφίας, του σκοπού και της δύναμης αναγνωρίστηκαν ως ακτινοβολία που εκπέμπονταν από το θεϊκό στοιχείο μέσω των ψυχών ανθρώπων και εθνών.

Επιφανείς θρησκευτικοί στοχαστές όπως ο Τεγιάρ ντε Σαρντέν (Χριστιανός) και ο Σρι Αουρομπίντο (Ινδουιστής), από κοινού με θεόσοφους συγγραφείς (κυρίως τους Ρούντολφ Στάινερ και Αλίκη Μπέιλη) που συνέχισαν το έργο της Μπλαβάτσκι με νέες εκφράσεις, έτειναν να βλέπουν όλες τις διαστάσεις των παγκόσμιων υποθέσεων σαν ένα δυναμικό, κινούμενο μοτίβο σχέσεων μεταξύ των εσωτερικών δυνάμεων του πνευματικού κόσμου και της ▶

1. See <https://christogenesis.org/second-axial-emergence/>

φυσικής δημιουργικότητας και νοημοσύνης των ανθρώπων.

Θα ήταν αφελές να υποθέσουμε ότι όλοι αυτοί οι στοχαστές συμερίζονταν την ίδια άποψη για την εθνική ψυχή ή για την πνευματική δύναμη που διαπερνά την ανθρώπινη σκέψη και τις ανθρώπινες υποθέσεις. Αυτό που τους ένωνε όμως ήταν η αναγνώριση ότι η ανθρωπότητα βρισκόταν στο κατώφλι μιας νέας ευθυγράμμισης με τους πνευματικούς κόσμους και σ' αυτό εμπεριέχονταν μια αναδυόμενη εννοιακή αίσθηση σύνθεσης που επηρέαζε την αντίληψη των εθνών στην πορεία προς μια αυξανόμενη αλληλεξάρτηση.

Ο Στάινερ (1861-1925), ο Αουρομπίντο (1872-1950) και η Μπέιλι (1880-1949) παρουσιάζουν όλοι διαφορετικούς τρόπους κατανόησης των ψυχών των διαφόρων εθνών και του αντίκτυπου που αυτό έχει στην εθνική ιστορία. Αντλώντας από θεοσοφικές και διορατικές επιγνώσεις, σε συνδυασμό με μια εμβριθή μελέτη του Γκαίτε, ο Στάινερ έδωσε μια σειρά διαλέξεων το 1910 με θέμα «Η Αποστολή των Ψυχών των Λαών».² Οι Πνευματικές ιεραρχίες, οι Αρχάγγελοι και οι Ψυχές των Λαών συνδέουν το πνεύμα των ανθρώπων με τους εθνικούς χαρακτήρες. Αυτές οι ψυχές προσδίδουν στα έθνη μια συγκεκριμένη αποστολή, καθώς και τις φυσικές/αιθερικές διαστάσεις στον εθνικό τους χαρακτήρα. Για παράδειγμα, οι λαοί της Ιταλικής και της Ιβηρικής χερσονήσου, σύμφωνα με τον Στάινερ, εκφράζονται σαν αισθαντική ψυχή, ενώ η Γαλλία εκφράζει τη διανοητική ψυχή, η Βρετανία την πνευματική ψυχή και η Κεντρική Ευρώπη το Εγώ. Σαν ένα είδος υπερψυχής (anima mundi), τα έθνη του κόσμου εκπέμπουν επίσημα διακριτές αιθερικές αύρες που έχουν τις ρίζες τους στο έδαφος της γης και στους ανθρώπινους κατοίκους τους.

«Κάθε μία από αυτές τις αιθερικές αύ-

ρες είναι, από μια ορισμένη άποψη, μια συγχώνευση αυτού που προέρχεται από το έδαφος της γης και αυτού που έφεραν εκεί οι μεταναστεύσεις των λαών».³ Τα νέα κύματα μετανάστευσης επηρεάζουν και διαφοροποιούν τα μοτίβα σε αυτές τις αύρες.

Βασιζόμενος στις Βέδες, ο Αουρομπίντο γράφει ότι ένα άτομο, συνειδητά, «ημι-συνειδητά» ή «με μια ασαφή συνειδητή αναζήτηση», επιδιώκει εύλογα την προσωπική του ανάπτυξη, ανακαλύπτοντας στη διαδικασία αυτή τον «νόμο και τη δύναμη της ίδιας του της ύπαρξης» και ενεργώντας για την πραγμάτωση αυτής της δύναμης. Αυτό συμβαίνει επειδή το άτομο είναι ουσιαστικά «ένα ον, μια ζώσα δύναμη της αιώνιας Αλήθειας, ένα αυτοεκδηλούμενο πνεύμα». Ένα έθνος ή μια κοινωνία είναι παρόμοια με «ένα σώμα, μια οργανική ζωή, μια ηθική και αισθητική ιδιοσυγκρασία, έναν αναπτυσσόμενο νου και μια ψυχή». Γι' αυτό και «ο πρωταρχικός νόμος και σκοπός μιας κοινωνίας, κοινότητας ή έθνους είναι να επιδιώξει την αυτοπραγμάτωσή του».⁴ Αυτό εξηγούσε, κατά τον Αουρομπίντο, την ώθηση που οδήγησε τα κινήματα ανεξαρτησίας στην αποικιακή εποχή, με την Ιρλανδία και την Ινδία να περιγράφονται ως τα πρώτα έθνη που κινήθηκαν από την παρώθηση «να γίνουν ο εαυτός

3. Rudolf Steiner, *The Mission of Folk-Souls, Lecture II*. <https://rsarchive.org/Lectures/GA121/English/APC1929/19100608p01.html>

4. Sri Aurobindo, *The Human Cycle: the Ideal of Human Unity, War and Self-Determination: The Discovery of the Nation-Soul*, p. 34

τους». Επισήμανε, ότι οι πρώιμες εκφράσεις αυτής της εθνικής παρόρμησης για περισσότερη αυτοσυνείδηση συχνά εκφράζονταν με «μια απίστευτα βάρβαρη και αντιδραστική ωμότητα», με τάση να επαναλαμβάνεται «η τευτονική παρέκκλιση που οδηγεί τον άνθρωπο όχι μόνο να είναι ο εαυτός του, πράγμα απολύτως σωστό, αλλά και να ζει αποκλειστικά για τον εαυτό του και μόνο».⁵ Ομοίως, μεγάλο μέρος της ιστορίας των εθνών ασχολείται με την αντικειμενική τους εδραίωση σε κοινωνικές και πολιτισμικές δομές, ωθούμενη από πιο στοιχειώδεις και συναισθηματικές πολιτικές και οικονομικές δυνάμεις, ενώ ο Αουρομπίντο είδε μια νέα κοινοτική συνείδηση να αναδύεται στα έθνη, ωθώντας τα σε μια προσπάθεια ενσωμάτωσης των νόμων και αρχών του ανώτερου Εαυτού τους.

Η βασική προσέγγιση της Μπέιλι για τη σχέση μεταξύ της ψυχής και της προσωπικότητας των εθνών αναπτύσσεται στο βιβλίο *Το Πεπρωμένο των Εθνών*, ενώ περιλαμβάνεται, επίσης, σε μια σειρά τίτλων, όπως *Η Εξωτερική της Ιεραρχίας* (εξερευνώντας από την προοπτική της ψυχής και των πνευματικών βασιλείων την εξέλιξη της ιστορίας των διεθνών σχέσεων που οδήγησαν στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τον ίδιο τον πόλεμο) και τα *Προβλήματα της Ανθρωπότητας*, με μια σειρά άρθρων που δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά το 1948.

Το τελευταίο αυτό βιβλίο, το οποίο έκτοτε έχει αναθεωρηθεί αρκετές φορές, εξετάζει θέματα όπως η εκπαίδευση των παιδιών, το κεφάλαιο και η εργασία, οι φυλετικές μειονότητες και η διεθνής ενότητα από την οπτική των ψυχών και των προσωπικοτήτων των εθνών και της ώθησης ενός εξελικτικού σχεδίου που υπάρχει στο Νου του Θεού. Κι ενώ, ο κυρίαρχος χαρακτήρας της ψυχής (σε ομάδες, έθνη και άτομα) είναι αυτός ο θεϊκός σκοπός, ο οποίος ενεργοποιείται από αγάπη, η προσωπικότητα (ο χωριστός εαυτός) τείνει να ελέγχεται από εγωκεντρικές επιθυμίες.

5. *Ibid*, p.39

«Οι εντυπώσεις από την Ιεραρχία [το βασίλειο των ψυχών]», γράφει η Μπέιλι, «έχουν ληφθεί, διαστραφεί, εφαρμοστεί λανθασμένα και παρερμηνευθεί». Είναι καθήκον του ομίλου των παγκόσμιων υπηρετών (όλων των ανθρώπων σε κάθε έθνος που εργάζονται με κάποιο τρόπο με τις ενέργειες της ψυχής) να εμπνέουν, να εκπαιδεύουν και να οργανώνουν τους ανθρώπους καλής θέλησης ώστε να επιλέξουν ελεύθερα να «αντισταθμίσουν αυτό το κακό» της χωριστικότητας και του εγωισμού και έτσι να «αποκαταστήσουν τη θεία κυκλοφορική ροή».⁶

Στις διδασκαλίες της Μπέιλι, η ψυχή και η προσωπικότητα ενός έθνους καθορίζονται από επτά αρχετυπικές ενέργειες, επτά ακτίνες, καθεμία από τις οποίες διακρίνεται από μοναδικές ποιότητες, σε συνδυασμό με αστρολογικές επιρροές. Καθώς οι ενέργειες των ακτίνων των αστερισμών εισέρχουν σε κάθε ένα από τα σώματα του έθνους (ψυχή, προσωπικότητα, νους, συναίσθημα, φυσικό/αιθερικό), προκαλούνται αλλαγές στις εξωτερικές συνθήκες, συχνά μέσω της παρουσίας από την ψυχή στιγμών κρίσης, δημιουργώντας συγκρούσεις που θα παρακινήσουν εμπνευσμένους ηγέτες να οδηγήσουν το έθνος προς μεγαλύτερη εννοποίηση και ένα βαθύτερο αίσθημα συνεισφοράς στο κοινό όφελος όλων των εθνών.

Μια βασική διαπίστωση της Μπέιλι αφορά τη μεγάλη ποικιλία συνδυασμών ενεργειών ακτίνων και αστρολογικών επιρροών που λέγεται ότι χαρακτηρίζουν συγκεκριμένα έθνη. Η ποικιλομορφία αυτών των εισερχόμενων δυνάμεων και οι επιπτώσεις που έχουν όχι μόνο στο ίδιο το έθνος αλλά και στις σχέσεις μεταξύ των εθνών, σημαίνουν ότι δεν μπορεί να υπάρξουν οριστικές κυριολεκτικές ερμηνείες, και οι μελετητές της φιλοσοφίας του εσωτερισμού πρέπει να βασίζονται στην διαίσθησή τους καθώς προσπαθούν να κατανοήσουν τα τρέχοντα γεγονότα. ▶

6. Αλίκη Μπέιλι, *Τα Προβλήματα της Ανθρωπότητας*, σ. 7

Η πνευματικότητα της Δεύτερης Αξονικής Εποχής επιβεβαιώνει ότι τα ανώτερα επίπεδα συνείδησης οδηγούν την ανθρωπότητα σε έναν μετασχηματισμό τύπου μύησης, ο οποίος χαρακτηρίζεται από την ανταπόκριση σε δύο βασικές ιδέες: την ενότητα της ανθρωπότητας και όλης της ζωής και την μοναδικότητα και ιερότητα κάθε ανθρώπινης ζωής και κάθε μορφής ζωής, προσδίδοντας αποκλειστικά δικαιώματα και ευθύνες στα άτομα, τις κοινότητες και τα έθνη. Η ιστορία αυτής της εποχής και των ετών που ακολούθησαν το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και την ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών, αφορά κάθε έθνος που βαδίζει τη δική του οδό προς έναν ορθό συσχετισμό μεταξύ της αναγνώρισης της ενότητας της ζωής σε όλες τις εκφάνσεις της και της αναγνώρισης της ακεραιότητας και της ιερότητας κάθε ανθρώπινου όντος. Όπως πάντα στην μυητική ατραπό, προοδεύουμε προς νέες και ανώτερες αρμονικές συχρότητες συχνά μέσα από διαμάχες, καθώς οι παλιές δυνάμεις του διαχωρισμού και του υλισμού αντιστέκονται στις νεότερες ωθήσεις που φέρουν τους νόμους και τις αρχές της ψυχής.

Παρόλο που ο Τεγιάρ ντε Σαρντέν δεν αναφέρεται συγκεκριμένα στην ψυχρή ενός έθνους, μιλάει για την αγάπη ως μια γεωφυσική δύναμη έλξης, μια «ακτινική ενέργεια» ενσωματωμένη στο σύμπαν, που οδηγεί τη συνείδηση προς μια αυξημένη διαφοροποίηση και μια υπέρτατη ενότητα: «ένα απόγειο εναρμονισμένης πολυπλοκότητας».¹ Καθώς η Χριστική συνείδηση εδραιώνεται όλο και περισσότερο στα άτομα (και θα μπορούσαμε να προσθέσουμε, στις κοινότητες και τα έθνη), τα οδηγεί να γίνουν πληρέστερα ο εαυτός τους με την ιδιαιτερότητά τους και ταυτόχρονα πιο συνειδητά ως είδος, ενσωματωμένο μέσα στην ενότητα και την ολότητα της ζωής.

Κατά τον Στάινερ, ενώ «ο εθνικισμός αναπτύσσεται φυσιολογικά στους ανθρώπους... όμοια με τη σωματική ανάπτυξη»,

1 Pierre Teilhard de Chardin, *Human Phenomenon*, p. 186

είναι μέσω της εθνικής ψυχής όπου ανακαλύπτουμε τη δύναμη της αγάπης με την αίσθηση της σχέσης της με άλλα έθνη και με το ενδιαφέρον της για το καλό του συνόλου. Η αίσθησή μας για τον διεθνισμό μοιάζει με τα αισθήματα που αναδύονται καθώς στοχαζόμαστε την ομορφιά της φύσης: αναπτύσσονται «ανάλογα με το πόσο έχουμε μάθει να αγαπάμε».²

Επίσης, ο Αουρομπίντο βεβαίωσε ότι η ψυχρή της ανθρωπότητας συνιστά μια «ανώτερη σύνθεση» από τη σύνθεση της εθνικής ψυχής και ότι «πέραν αυτού υπάρχει μια ακόμα ανώτερη σύνθεση, εκείνη του ζώντος, πάσχοντος και αγωνιζόμενου κόσμου των πλάσμάτων, η σύνθεση του Βουδισμού, ενώ υπάρχει και μια ύψιστη όλων, η σύνθεση του Θεού». Εντούτοις, ο εθνικισμός είναι η άμεση δυσκολία που «πρέπει να αντιμετωπιστεί στη ζωή... Πρέπει να ζήσουμε ως έθνος προτού μπορέσουμε να ζήσουμε ανθρώπινα».³

Οι πνευματικές προοπτικές της δεύτερης αξονικής εποχής έχουν αποκτήσει μεγάλη επιρροή μεταξύ ανθρώπων με νοήμονα καλή θέληση. Από την ψυχρή του έθνους έως την ψυχρή της ανθρωπότητας, ο *Χόμο Σάπιενς* στέκει σε μια πύλη, προετοιμαζόμενος να γίνει ο παγκόσμιος μαθητής.

Στοχασμοί πάνω στην Εθνική Ψυχρή

Κίμπερλι Ράιλι

Ποιο όφελος μπορεί να εξαχθεί από την ιδέα ότι τα έθνη έχουν ψυχρή; Οι περισσότεροι από εμάς πασχίζουμε να κατανοήσουμε και να αναγνωρίσουμε τις δικές μας ψυχές, πόσο μάλλον να εννοήσουμε τι μπορεί να σημαίνει η ψυχρή του δικού μας έθνους ή οι ψυχές όλων των κρατών που διαμόρφωσαν την ανθρωπότητα στη διάρκεια αμέτρητων χιλιετιών ή που συγκροτούν τον κόσμο όπως τον γνωρίζουμε σήμερα. Η παγκόσμια μετανάστευση περιπλέκει περαιτέρω το πρόβλημα. Η

2. Cited in Gary Lamb & Sarah Hearn eds, *Steinerian Economics: A Compendium*, p. 63
3. Sri Aurobindo, *Karmayogin*, CWSA volume 8, pp 84-85. <https://aurore.wordpress.com/2013/02/02/sri-aurobindo-on-nationalism/>

σημερινή σύνθεση πολλών εθνών αποτελείται από λαούς που προέρχονται από διάφορα μέρη του κόσμου. Η πολιτισμική ποικιλομορφία αλλοιώνει την εθνική ψυχρή; Κι αν πάρουμε ως δεδομένο ότι η ιδέα του έθνους-κράτους είναι σχετικά πρόσφατη, τι γίνεται με τις ψυχές όλων των άλλων μορφών κρατικής οργάνωσης – των αυτοκρατοριών, των βασιλείων και των ηγεμονιών του παρελθόντος; Έχουν και αυτές ψυχές; Συνεχίζουν να υπάρχουν αυτές οι ψυχές ως απομεινάρια περασμένων πολιτισμών; Ο πρακτικός ή ακαδημαϊκός νους ενδέχεται να εξετάζει περισσότερες περιπλοκές στην ιδέα της εθνικής ψυχής, αν όμως θεωρήσουμε την εθνική ψυχρή ως ένα θαλαρό απόθεμα ενέργειας και ότι είναι έτοιμη να συνδράμει την ανθρώπινη ανάπτυξη, όπως η δική μας ψυχρή βοηθάει την προσωπική μας ανάπτυξη, μπορεί να βρούμε μια φυσική πηγή έμπνευσης για να προωθήσουμε ενεργά την καλή θέληση στην παγκόσμια κοινότητα.

Μία μεγάλη δυσκολία, όταν σκεφτόμαστε την ψυχρή ενός έθνους, προέρχεται από το γεγονός ότι ο όρος «εθνική ψυχρή» ή «ψυχρή του έθνους» έχει χρησιμοποιηθεί, συχνά αρκετά συγκεχυμένα, αναφερόμενη σε πολλές διαφορετικές όψεις της εθνικής ζωής. Εκτός από τους φιλοσοφικούς κύκλους του εσωτερισμού, δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για το τι μπορεί να συνιστά την ψυχρή ενός έθνους. Ορισμένα παραδείγματα αποσαφηνίζουν αυτό το θέμα. Προκειμένου να διεγείρουν το αίσθημα του επείγοντος ή να επικαλεστούν την ηθική καθαρότητα, οι πολιτικοί συχνά παρουσιάζονται με υπερβολικό τρόπο στις εκστρατείες τους ως υπέρμαχοι «της ψυχής του έθνους»,

χωρίς ποτέ να εξηγούν τι μπορεί να σημαίνει αυτό πέρα από μια ενθουσιώδη προγραμματική διακήρυξη ή μια αόριστη αναφορά σε έναν εθνικό ηθικό προσανατολισμό. Σε αυτό το πλαίσιο, η ψυχρή υποδηλώνει ηθικά πρότυπα ή μια συγκεκριμένη πολιτική φιλοσοφία που οι οπαδοί της πιστεύουν ότι είναι ιδιαίτερα ηθική σε αντίθεση με άλλες ομάδες εντός του πολιτεύματος. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν συνηθισμένο οι μελετητές ή οι πολιτικοί παρατηρητές να εξηγούν τις αιτίες του πολέμου και του ολοκαυτώματος, όχι ως πολιτικές αποφάσεις συγκεκριμένων ηγετών, αλλά ως μέρος μιας ευρύτερης εθνικής ψυχής, ενός είδους προπατορικού αμαρτήματος που βρισκόταν στον ίδιο τον λαό. Εναλλακτικά, πολλοί συγγραφείς χρησιμοποιούν τον όρο «ψυχρή» ως αναφορά στη γλώσσα και τον πολιτισμό, όπως οι Thea Dorn και Richard Wagner στο βιβλίο τους *Η Γερμανική Ψυχρή* του 2011. Το ίδιο και παλαιότερα έργα, όπως το βιβλίο του Inazo Nitobe *Η Ψυχρή της Ιαπωνίας* (1900) ή το βιβλίο του Thomas F. A. Smith *Η Ψυχρή της Γερμανίας* (1915), τοποθετούν την εθνική ψυχρή στις θεμελιώδεις πολιτισμικές εκφράσεις και τη γλωσσική μορφή. Αν και οι μελετητές σήμερα δεν είναι ιδιαίτερα πιθανό να χρησιμοποιούν την έννοια της εθνικής ψυχής για να εξηγήσουν την πολιτική ή ιστορική εξέλιξη, στο μυαλό μας εξακολουθούν πολλές από αυτές τις έννοιες να υπάρχουν ασαφώς, ενώ συνεχίζουν να γράφονται βιβλία, με τίτλους όπως *Η Ψυχρή της Ρωσίας* ή *Η Ψυχρή της Κίνας*, από συγγραφείς που διατείνονται ότι αποκαλύπτουν την κρυμμένη ταυτότητα μιας εθνικής ομάδας ή την έμφυση δύναμη που την διαπερνά μέσα από τα κοινά ήθη και έθιμα. Την κουλτούρα και τις πολιτικές βλέψεις. Σε αυτή την ορολογία, η ψυχρή ενός έθνους κρύβεται συγκεχυμένα πίσω από τις διατροφικές επιλογές, τη γλώσσα, το χιούμορ, την τέχνη και τη λογοτεχνία του λαού του, ή σε πρόσφατες πολιτικές τάσεις και διεθνείς πολιτικές.

Όπως όμως η ατομική ψυχρή δεν είναι ▶

κατ' ουσίαν ενσωματωμένη στις προσωπικές προτιμήσεις, τις πεποιθήσεις ή τους υλικούς τρόπους ζωής, έτσι και η ψυχή ενός έθνους δεν μπορεί να περιοριστεί στην πολιτική και την κουλτούρα του. Όπως και οι δικές μας ψυχές, η ψυχή ενός έθνους υπάρχει σε ένα ανώτερο, αφηρημένο πεδίο, στον ωκεανό του φωτός και της ζωής, ενώ εμπεριέχει τους ενεργητικούς πόρους της συλλογικής μας θέλησης για ζωή, τις βέλτιστες παρορμήσεις μας, την αίσθηση κοινότητας και καλής θέλησης, καθώς και την επιθυμία για συνεχή ανανέωση και ανάπτυξη. Ακριβώς όπως η ψυχή δεν διαφθείρεται από τις ατομικές αποτυχίες, έτσι και η εθνική ψυχή δεν διαφθείρεται από τις συλλογικές αποτυχίες. Οι χειρότερες τάσεις της ανθρωπότητας πηγάζουν από την αδυναμία να δει και να κατανοήσει ορθά την ενέργεια της ψυχής της και όχι από την φύση της ίδιας της πηγής.

Αν θέλουμε να κατανοήσουμε τη φύση οποιασδήποτε συλλογικής ψυχής, θα πρέπει να στρέψουμε το βλέμμα μας πέρα από τις εξωτερικές μορφές εθνικής έκφρασης και τις δικές μας προσωπικές προτιμήσεις. Ακριβώς όπως η προσωπικότητά μας καλύπτει την εσωτερική ψυχική ζωή μας, έτσι η πολιτική και η κουλτούρα κρύβουν την εσωτερική εμψυχωτική δύναμη ενός έθνους. Μέσω ατομικού και συλλογικού διαλογισμού μπορούμε να δι-απεράσουμε τις προφανείς αποτυχίες και καταστροφές και να φτάσουμε στη ζωή που παραμένει πίσω από την εμφάνιση.

Οι άνθρωποι κάνουν λάθη, ενώ οι ψυχές ακτινοβολούν ενέργεια. Ο διαλογισμός πάνω στην ιδέα της εθνικής ψυχικής ενέργειας μάς ανυψώνει πέρα από τον περιορισμένο εαυτό μας και μας μεταφέρει στη ζωή των ομάδων στις οποίες ανήκουμε. Πολλοί άνθρωποι σήμερα είναι εξοικειωμένοι με τη βασική μορφή ενός διαλογισμού αγαπητικής καλοσύνης. Αρχίζουμε, ακτινοβολώντας αγάπη προς τον εαυτό μας, στη συνέχεια προς την οικογένεια, την ευρύτερη κοινότητα, το έθνος, την κοινότητα των εθνών, σε ολόκληρο τον κόσμο και πέρα από αυτόν. Αν

και ισχυρή, αυτή η διαλογιστική πρακτική ξεκινά με το άτομο, ως τον παράγοντα και την κινητήρια δύναμη. Πώς θα ήταν αν το αντιστρέφαμε και αντ' αυτού βλέπαμε τον κόσμο, την κοινότητα των εθνών και το έθνος που ζούμε να ακτινοβολούν ενέργεια προς εμάς τους ίδιους; Ίσως θα μπορούσαμε να δούμε την ενέργεια της αγαπητικής καλοσύνης και της καλής θέλησης να πάλλεται σε ολοένα πιο έντονα ρεύματα. Πώς θα μπορούσαμε τότε να σκεφτούμε τα έθνη του κόσμου; Λιγότερο με όρους πολέμου, σκληρότητας, εγωιστικής φιλοδοξίας, σύγκρουσης και καταστροφής, και περισσότερο ως ισχυρές δεξαμενές φωτός και ζωής που αναμένουν την επαφή.

Οι περισσότεροι από εμάς θα χρειαζόταν να αλλάξουμε τις συνήθειες μιας ολόκληρης ζωής για να δούμε τα έθνη του κόσμου ως πηγές πνευματικής ενέργειας. Ως ιστορικός και δάσκαλος, γνωρίζω ότι για τούση περισσότερους ανθρώπους η ιστορία δεν είναι παρά αφήγηση της χειρότερης πλευράς της ανθρωπότητας. Τι είναι η ιστορία χωρίς την ανάλυση του πολέμου, της επανάστασης και της ανθρώπινης φιλοδοξίας; Παρόμοια και η διεθνής πολιτική τείνει να εστιάζει σε απειλές και αποτυχίες. Η προσπάθεια για την «εξεύρεση αυτού που είναι καλό» θα θεωρούνταν αφέλεια, στην καλύτερη περίπτωση, ενώ στη χειρότερη, ένδειξη ελλιπούς μόρφωσης, περιορισμένης κατανόησης και πνευματικής αποτυχίας. Επιπλέον, προκειμένου να μετατοπίσουμε την προσοχή μας στην ιδέα της εθνικής ψυχής σαν δεξαμενής καλής θέλησης, θα έπρεπε να παραδεχτούμε ότι απολαμβάνουμε συναρπαστικές ιστορίες βίας, προδοσίας, βασανιστηρίων και συγκρούσεων. Σε τριάντα χρόνια διδασκαλίας ιστορίας, δεν έχω δει ποτέ μια τάξη να μην παρακολουθεί με έντονο ενδιαφέρον όταν παρουσιάζονται οι χειρότερες όψεις της ανθρωπότητας. Αυτή η τάξη αποκαλύπτει το πραγματικό επίπεδο ενδιαφέροντος μας, την αρνητική και περιορισμένη εστίασή μας μέσα σε έναν κόσμο, τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν, που παράλληλα με τον πόλεμο, τον τρόπο και

την καταπίεση περιέχει ταυτόχρονα απεριόριστες πηγές δύναμης, θεραπείας και καλής θέλησης. Η τυπική μας εκπαίδευση στην ιστορία και την πολιτική εκπαιδεύει το νου μας να εντοπίζει το χειρότερο στην ανθρωπότητα, ειδικά σε εθνικό επίπεδο.

Όπως όμως δεν πρέπει να ταυτίζουμε τις προσωπικές μας αδυναμίες και αποτυχίες με τον αληθινό μας εαυτό, έτσι δεν πρέπει να βλέπουμε τα χειρότερα στοιχεία των εθνών μας ως την ουσία της πραγματικότητάς τους. Η αναζήτηση της ψυχής στα έθνη μας, το έργο της απορρόφησης αυτής της ενέργειας στη ζωή και την έκφρασή μας σημαίνει ότι ενισχύουμε την καλή θέληση, η οποία δεν υφίσταται μόνο σε μεμονωμένα άτομα και ομάδες, αλλά στον πυρήνα κάθε πτυχής της δημιουργίας, από τα πιο αφηρημένα επίπεδα μέχρι τη συλλογική μας ζωή ως έθνη, κοινότητα και οικογένειες. Ουσιαστικά, δεν μπορεί κανείς να φανταστεί μια αποτελεσματική αναζήτηση διεθνούς συνεργασίας και καλής θέλησης χωρίς αυτή τη μεταβολή στην αντίληψη. Η καλή θέληση σε ένα κλίμα παγκόσμιας εχθρότητας φθίνει, εντούτοις ευδοκίμει όταν γίνεται κατανοητή ως μέρος της φυσικής σύστασης των εθνών. Ας φανταστούμε πώς θα μπορούσε να αλλάξει η αντίληψή μας για την ανθρωπότητα αν καλλιέργησαμε την αντίληψη της ζωογόνου δύναμης που βρίσκεται στην καρδιά όλων των εθνών μας, περασμένων και τωρινών. Όπως ακριβώς η διαλογιζόμενη προσωπικότητα δημιουργεί τη σύνδεση με το πνεύμα, που τελικά πλημμυρίζει την προσωπικότητα με την ενέργειά της, έτσι κι εμείς μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν αγωγό για τη διάχυση της πνευματικής δύναμης πιο ελεύθερα στις συλλογικές μας ζωές.

Η ομαδική διαλογιστική άσκηση του Michael Beckwith, με την οποία άνοιξε η εκδήλωση της Διεθνούς Ημέρας Διαλογισμού των Ηνωμένων Εθνών με θέμα *Θεραπεύοντας τον Κόσμο Έσωθεν*, αποτελεί πρότυπο αυτής της νέας στάσης απέναντι στην εθνική ζωή και τις διεθνείς σχέσεις. Ο Beckwith επιβεβαιώνει κάτι που όλοι παρατηρούμε καθημερινά σχετικά με τις

κοινωνικές και πολιτισμικές πραγματικότητες: «Ο κόσμος είναι η συμπύκνωση των παγωμένων μας πεποιθήσεων και των απόψεών μας». Όταν στο κεφάλι μας βλέπουμε μόνο διαμάχες, το πιθανότερο είναι να δημιουργήσουμε ακόμα περισσότερες. Όταν όμως αξιοποιούμε κάτι ανώτερο από την καθαρά πρωτόγονη ανθρωπινή δράση, την πηγή των βέλτιστων παρορμησών μας, της δημιουργικότητας και της ικανότητας για δυναμική ανάπτυξη, συμβάλλουμε ενεργά στη δημιουργία αυτού του ενεργειακού αποτυπώματος. Όπως επισημαίνει ο Beckwith, «δεν αλλάζουμε τον κόσμο με τη βία, αλλά με την αλλαγή συχνότητας». Φανταζόμενοι τα έθνη μας, το καθένα εμπνεόμενο από μια αγαθή ψυχή που στρέφει προς εμάς, όπως ο Θεός απλώνει το χέρι του προς τον Αδάμ στην εμβληματική τοιχογραφία του Μιχαήλ Άγγελου *Η Δημιουργία του Αδάμ*, στην Καπέλα Σιξτίνα, μετατοπίζουμε την αντίληψή μας προς τη δυνητική ισχύ μιας ομαδικής συχνότητας στην εθνική ζωή, αλλά και στην ιδέα ότι υπάρχει κάτι που μας προσεγγίζει, όπως και εμείς προσανατολιζόμαστε προς μια θεία δύναμη. Αυτή η ιδέα της εθνικής ψυχής είναι εξίσου επικλητική και εφελευστική. Λειτουργώντας ως δίαυλοι ενεργειακής αύξησης και καλής θέλησης, γέφυρες μεταξύ της θείας ενέργειας και της ανθρώπινης αξιολόγησής της, η επίκλησή μας προκαλεί ανταπόκριση, μεταβάλλοντας σιγά-σιγά την ποιότητα της συλλογικής εθνικής μας ζωής. Και συνειδητοποιούμε ότι δεν είμαστε μόνοι σε αυτό το εγχείρημα. Η καλή θέληση δεν είναι μια εύθραυστη δύναμη σε έναν εχθρικό κόσμο, αλλά μέρος της ίδιας της φύσης της δημιουργίας, διαθέσιμη στο παρόν και στο παρελθόν σε όποιον προτίθεται να κοιτάξει πέρα από τις δικές του πεποιθήσεις για να δει τη θεία πραγματικότητα.

Συντελεστές εικόνων:

Εξώφυλλο: Joshua Woroneicki - Pexels

Σελίδα 3: Johannes Plenes - Pexels

Σελίδα 6: TrueCreatives - Canva

Σελίδα 9: Gustavo Guirava Gaitan - Canva

Σελίδα 11: Magenta - Canva

Οι σύνδεσμοι είναι στην ηλεκτρονική έκδοση.

Συμβάλλοντας στην δημιουργία ορθών ανθρώπινων σχέσεων

Η Παγκόσμια Καλή Θέληση είναι ένα διεθνές κίνημα που συμβάλλει στην κινητοποίηση της ενέργειας της καλής θέλησης και στην δόμηση ορθών ανθρώπινων σχέσεων. Ιδρύθηκε το 1932 ως μια από τις δράσεις υπηρεσίας του Lucis Trust. Το Lucis Trust είναι ένα καταχωρημένο εκπαιδευτικό φιλανθρωπικό ίδρυμα στη Μεγάλη Βρετανία. Στις ΗΠΑ, είναι μια μη κερδοσκοπική εκπαιδευτική εταιρεία που απαλλάσσεται από φόρους και στην Ελβετία είναι ένας μη κερδοσκοπικός σύλλογος. Η Παγκόσμια Καλή Θέληση αναγνωρίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη ως Μη Κυβερνητικός Οργανισμός και εκπροσωπείται σε τακτικές συνεδριάσεις ενημέρωσης στα κεντρικά γραφεία των Ηνωμένων Εθνών.

Το Lucis Trust είναι στον κατάλογο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC). Το Δελτίο της Παγκόσμιας Καλής Θέλησης εκδίδεται τρεις φορές το χρόνο. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, όλα τα άρθρα συντάσσονται από μέλη του προσωπικού της Παγκόσμιας Καλής Θέλησης. Πολλαπλά αντίγραφα για διανομή διατίθενται κατόπιν αιτήματος. Το ενημερωτικό δελτίο διατίθεται επίσης στα Γαλλικά, Ελληνικά, Ισπανικά, Γερμανικά, Ολλανδικά, Ιταλικά, Πορτογαλικά (online), Ρουμανικά (online), Ρωσικά, και Σλοβενικά.

Η Παγκόσμια Καλή Θέληση βασίζεται αποκλειστικά σε δωρεές για την συνέχιση του έργου της. Το ενημερωτικό δελτίο διανέμεται δωρεάν για να απευθύνεται όσο το δυνατόν πλατύτερα, ωστόσο δωρεές γι' αυτή την υπηρεσία πάντα χρειάζονται και εκτιμούνται ιδιαίτερα.

Αυτό το ενημερωτικό δελτίο διατίθεται στο www.worldgoodwill.org

ISSN 0818-4984

Suite 54, 3 Whitehall Court,
London SW1A 2EF, UK
worldgoodwill.uk@londonlucistrust.org

Rue du Stand 40,
1204 Geneva, SWITZERLAND
geneva@lucistrust.org

866 United Nations Plaza, Suite 482,
New York NY 10017, USA
worldgoodwill.us@lucistrust.org

Η Μεγάλη Επίκληση

Από την εστία του Φωτός,
μέσα από τη Διάνοια του Θεού,
Ας διαχυθεί φως μέσα στις διανοίες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.

Από την εστία της Αγάπης,
μέσα από την καρδιά του Θεού,
Ας διαχυθεί η αγάπη μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Χριστός να γυρίσει στη Γη.

Από το κέντρο όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή,
Ο σκοπός ας καθοδηγεί
τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων.
Ο Σκοπός που οι Διδάσκαλοι γνωρίζουν και υπηρετούν.

Από το κέντρο που ονομάζουμε φυλή των ανθρώπων,
Το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός
ας πραγματοποιηθεί
Και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.

Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη
Ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.

* Πολλές θρησκείες πιστεύουν σε έναν Παγκόσμιο Δάσκαλο ο οποίος πρόκειται να έλθει στο μέλλον (εξ ου και 'Ερχόμενος'), που Τον γνωρίζουν με διάφορα ονόματα όπως Κύριος Μαϊτρέγια, Ιμám Μαχντί, Κάλκι Αβατάρ, κτλ. Αυτοί οι όροι χρησιμοποιούνται ορισμένες φορές σε παραλλαγές της Μεγάλης Επίκλησης για ανθρώπους αυτών των θρησκειών.

Τροποποιημένη έκδοση

Από την εστία του Φωτός,
μέσα από τη Διάνοια του Θεού,
Ας διαχυθεί φως μέσα στις διανοίες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.

Από την εστία της Αγάπης,
μέσα από την καρδιά του Θεού,
Ας διαχυθεί η αγάπη μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Ερχόμενος* να γυρίσει στη Γη.

Από το κέντρο όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή,
Ο σκοπός ας καθοδηγεί
τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων.
Ο Σκοπός που οι Διδάσκαλοι γνωρίζουν και υπηρετούν.

Από το κέντρο που ονομάζουμε φυλή των ανθρώπων,
Το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός
ας πραγματοποιηθεί
Και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.

Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη
Ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.

